

HRVATSKI
ZAVOD ZA
PROSTORNI
RAZVOJ

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

EU Projekt SUPREME

Podrška prostornom planiranju mora u Istočnom Sredozemlju

*Supporting Maritime Spatial Planning in the
Eastern Mediterranean*

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

- ▷ trajanje: 2017. i 2018. godina

- ▷ Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EMFF= European Maritime and Fisheries Fund
Izvršna agencije za mala i srednja poduzeća
EASME= Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises

- ▷ 1.999.996 €; HZPR - 300.000 €

GLAVNI CILJEVI

- **1** - podrška provedbi prostornog planiranja mora (MSP) unutar *morskih voda* država članica EU s područja Istočnog Sredozemlja

- **2** - pokretanje i provedba konkretnih prekograničnih inicijativa za suradnju između država članica EU s područja Istočnog Sredozemlja

SPECIFIČNI CILJEVI

- ▶ razumijevanje niza čimbenika i namjena koji potencijalno utječu na morski prostor Istočnog Sredozemlja te utvrđivanje njihovog **kumulativnog utjecaja** na okoliš i buduće razvojne trendove
- ▶ identificiranje prostornih zahtjeva **pomorskih sektora** na razini morskog bazena i na razini morskih voda država članica, uključivo višenamjensko korištenje morskih područja te uz uvažavanje ekosustavnog pristupa (ecosystem based approach)
- ▶ identificiranje i rješavanje nedostataka u **sustavu prostornih podataka** te podrška cjelovitoj analizi podataka, uz promoviranje razmjene podataka i korištenje postojećih portala (npr. EMODnet, ADRIPLAN i dr.), s naglaskom na prekogranična područja i pitanja

SPECIFIČNI CILJEVI

- istraživanje potencijalnih **prostornih zahtjeva** za očuvanje mora, posebno izazova u prekograničnom djelovanju
- poticanje mehanizama **prekogranične suradnje** u primjeni prostornog planiranja mora (MSP-a) uz uključivanje svih relevantnih dionika u fazi planiranja i upravljanja
- promicanje **koherentne provedbe prostornog planiranja mora** (MSP-a) i integralnog upravljanja obalnim područjem (IUOP, engl. ICZM), usklađenih sa strategijama i protokolima Barcelonske konvencije, uz dosljednu primjenu ekosustavnog pristupa na regionalnoj i lokalnoj razini
- konkretna **provjera problematike prostornog planiranja mora** (MSP-a) u područjima odabranih studija slučaja, uvažavajući i podržavajući razvoj nacionalnih planova

REGULATIVA

- Direktiva o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja 2014/89/EU
- Okvirna direktive o morskoj strategiji 2008/56/EC
- Barcelonska konvencija, IUOP, (UNEP/MAP)

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

▶ GRČKA

Nacionalno tehničko sveučilište u Ateni
Nacionalno i Kapodistrijsko sveučilište
u Ateni
Sveučilište u Thessalyu
Grčko ministarstvo okoliša i energetike

▶ ITALIJA

CORILA – vodeći partner
CNR-ISMAR
IUAV
Ministarstvo infrastrukture i prometa
Ministarstvo okoliša, kopna i mora

Project Leader

Project partners

National and Kapodistrian
University of Athens

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

▶ SLOVENIJA

Regionalni razvojni centar Koper

▶ UNEP-MAP – PAP/RAC I INFO/RAC

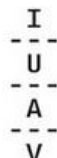
▶ HRVATSKA

Hrvatski zavod za prostorni razvoj
uz podršku Ministarstva graditeljstva i
prostornoga uređenja

Project Leader

Project partners

Università Iuav
di Venezia

National and Kapodistrian
University of Athens

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

1 Implementacija prostornog planiranja mora (MSP-a)

1.1 Inicijalna procjena

1.1.1. Izrada analize na razini bazena striktno orijentirane na prostorno planiranje mora (MSP)

NTUA, UTH

1.1.2. Osiguranje regionalne koherentnosti, temeljene na Barcelonskoj konvenciji i njenim protokolima, procesima i odlukama, u vezi s definiranjem i primjenom prostornog planiranja mora (MSP-a) na sustavan način

UNEP MAP (PAP-RAC)

1.1.3. Razvoj i prijedlog metodološkog koncepta u aspektima prekogranične suradnje prostornog planiranja mora (MSP-a)

NTUA, UTH

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

1.2. Razvoj suradnje na području prostornog planiranja mora (MSP-a)

1.2.1. Analiza zajedničkih ciljeva na razini morskog bazena za prekograničnu suradnju

CORILA, IT

1.2.2. Uspostava mehanizma za stalno i operativno umrežavanje (regionalna MSP platforma) između država članica u tematskom području

UNEP/MAP

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

1.3 Podrška državama članicama u implementaciji prostornog planiranja mora (MSP-a)

1.3.1. Prostorni zahtjevi, budući trendovi pomorskih sektora i odgovarajući kumulativni utjecaji

MIT, IT

1.3.2. Podatkovni i informacijski zahtjevi za prostorno planiranje mora (MSP)

CORILA, IT

1.3.3. Alati i metode za podršku procesa prostornog planiranja mora (MSP)

1.3.4. Uključenost i sudjelovanje dionika

UNEP/MAP

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

1.3.5. Definiranje najprihvatljivijeg geografskog mjerila prostornih planova mora na nacionalnoj razini

MATTM (Ministarstvo okoliša, kopna i mora), IT

1.3.6. Koordinacija sektorskih politika

MIT, IT

1.3.7. Interakcija kopna i mora i suodnos s Integralnim upravljanjem obalnim područjem (IUOP/ICZM)

1.3.8. Provedba prostornog planiranja mora (MSP-a) na područjima studija slučaja

HZPR, CISD, HR

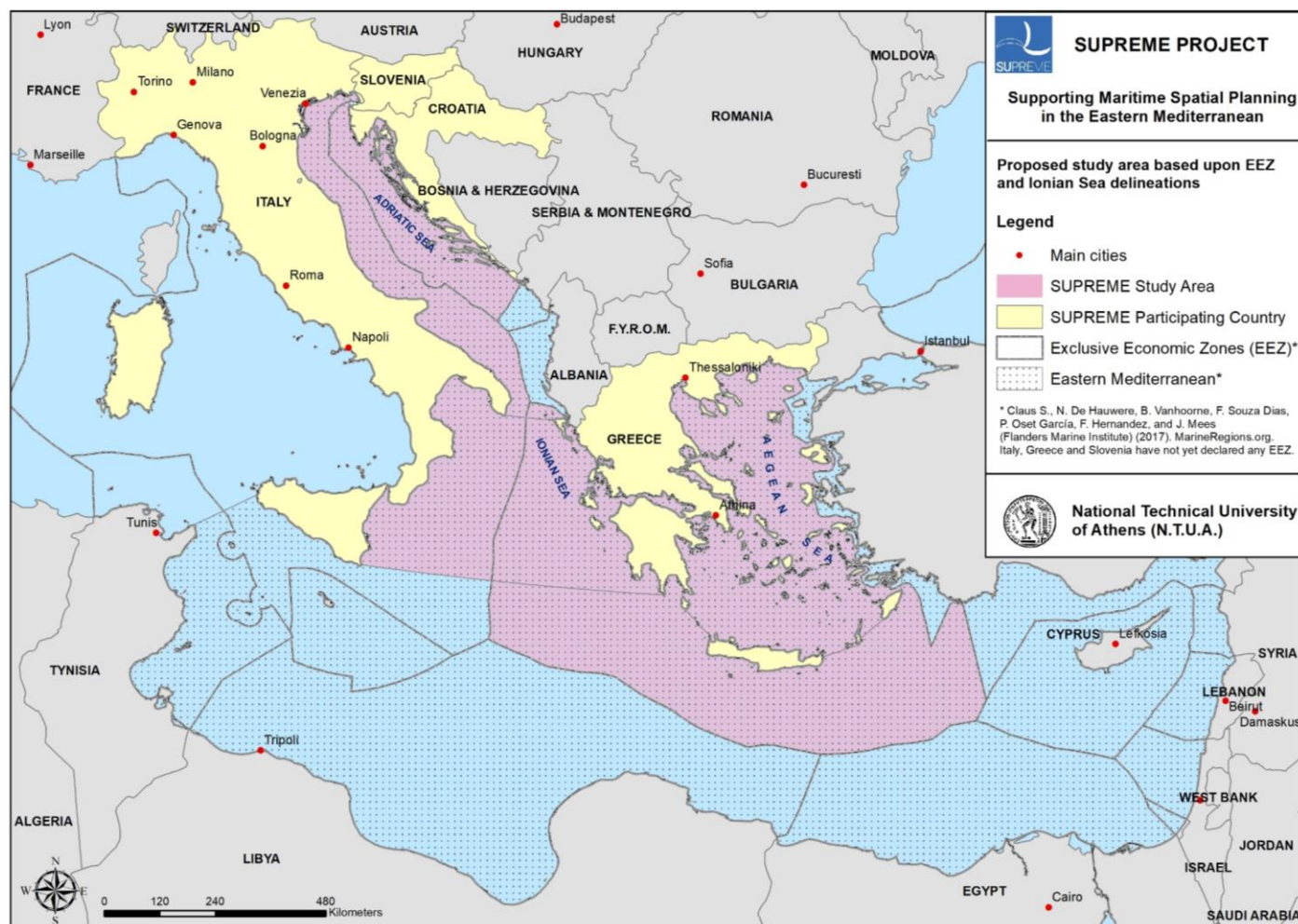
1.3.8. PROVEDBA PROSTORNOG PLANIRANJA MORA (MSP-A) NA PODRUČJIMA STUDIJA SLUČAJA

koordinator: Hrvatski zavod za prostorni razvoj

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

PODRUČJE OBUHVATA PROJEKTA SUPREME

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

GEOGRAFSKE I FIZIČKE KARAKTERISTIKE

	ITALIJA	GRČKA	HRVATSKA	SLOVENIJA
površina kopna	301 336 km ²	131 957 km ²	56 594 km ²	20 140 km ²
površina mora	120 867 km ² unutarnje morske vode i teritorijalno more	92 095 km ²	31 479 km ² unutarnje morske vode i teritorijalno more	402 km ² unutarnje morske vode i teritorijalno more
duljina obale	7 600 km	16 000 km	6 278 km	46.6 km
obala uz otoke		7 500 km	4 398 km	
broj otoka	421	> 6000	1 244	
nastanjeni otoci		117	47	

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

STATUS PROSTORNOG PLANIRANJA MORSKOG PODRUČJA

	ITALIJA	GRČKA	HRVATSKA	SLOVENIJA
nadležnost za prostorno planiranje mora	Ministarstvo infrastrukture i prometa	Ministarstvo okoliša i energije	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	Ministarstvo okoliša i prostornog planiranja
prostorni planovi mora	NE	NE*	DA	NE
EEZ	NE	NE	NE	NE
ZERP	NE**		DA	DA

**u području projekta SUPREME

*sektorsko planiranje

PET STUDIJA SLUČAJA

1. Sjeverni Jadran, IT

2. Dubrovačko-neretvanska županija, HR

3. Slovensko teritorijalno more, SI

4. Korintski zaljev, unutarnje Jonsko more, GR

5. Myrtoo, Egejsko more, GR

2. Dubrovačko-neretvanska županija, HR

- Izrazita morska orijentiranost
- Naglašen međootjecaj kopna i mora (otoci i usko obalno zaleđe)
- Značajna prirodna i kulturna baština u obalnom i morskom području
- Pojačani pritisci (turizam)

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

▶ **3. Slovensko teritorijalno more, SI**

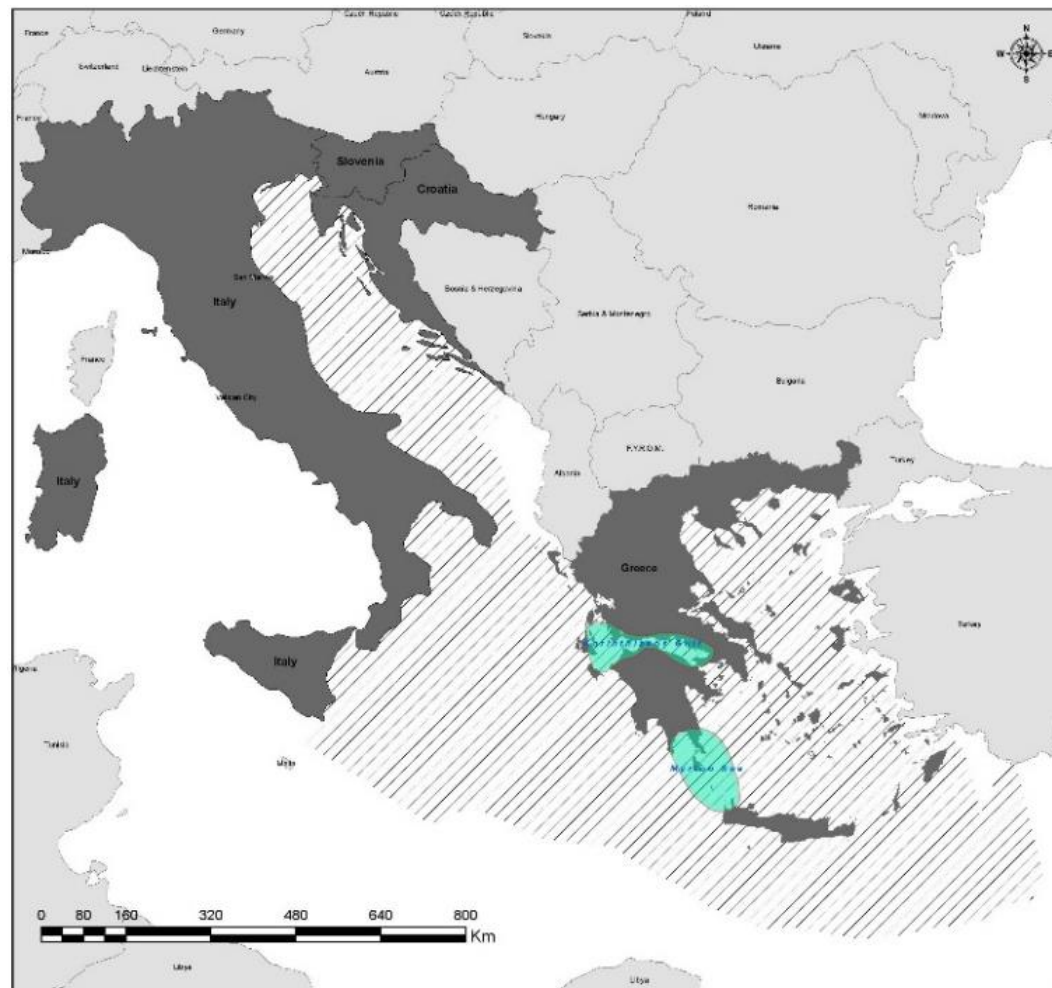
▶ Mala površina
teritorijalnog mora
s velikom
kompeticijom za
prostor

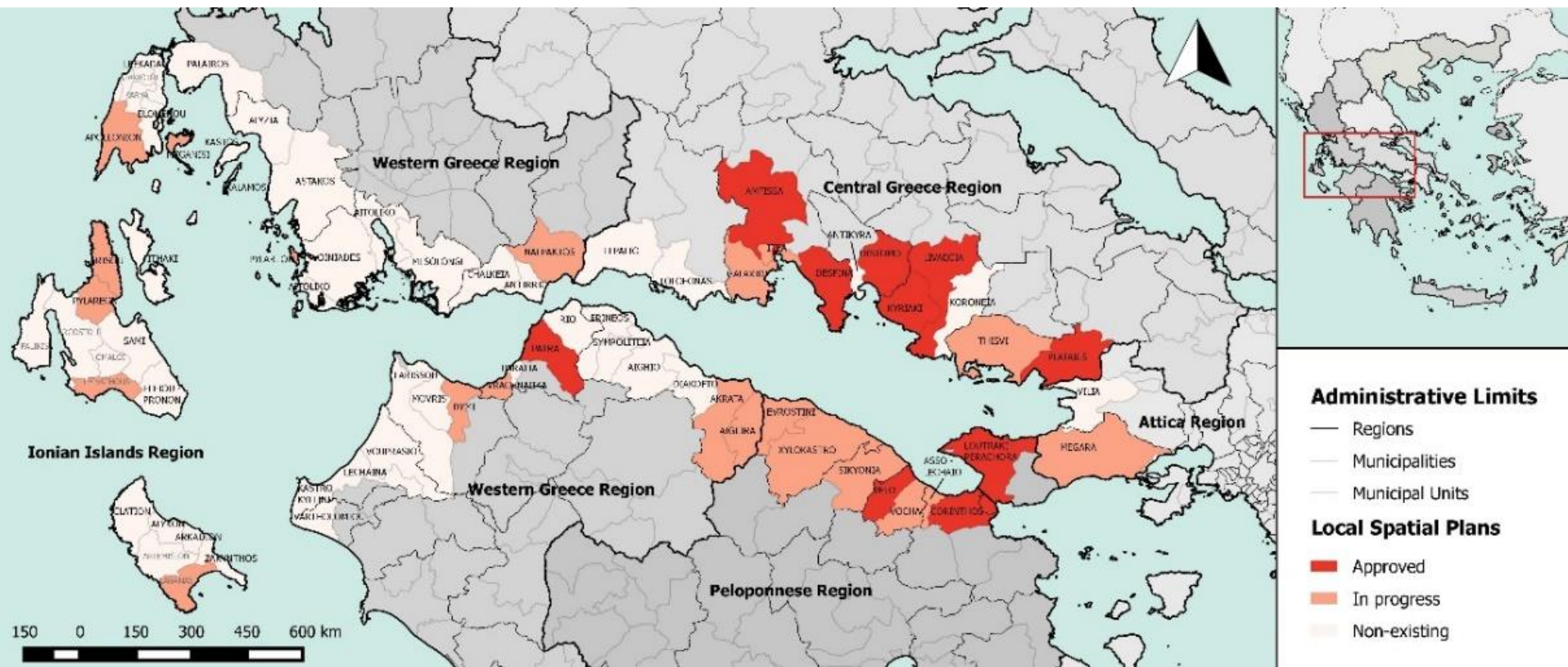
SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

▷ **GRČKA – dodir dvaju mora**

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

4. Korintski zaljev, unutarnje Jonsko more, GR

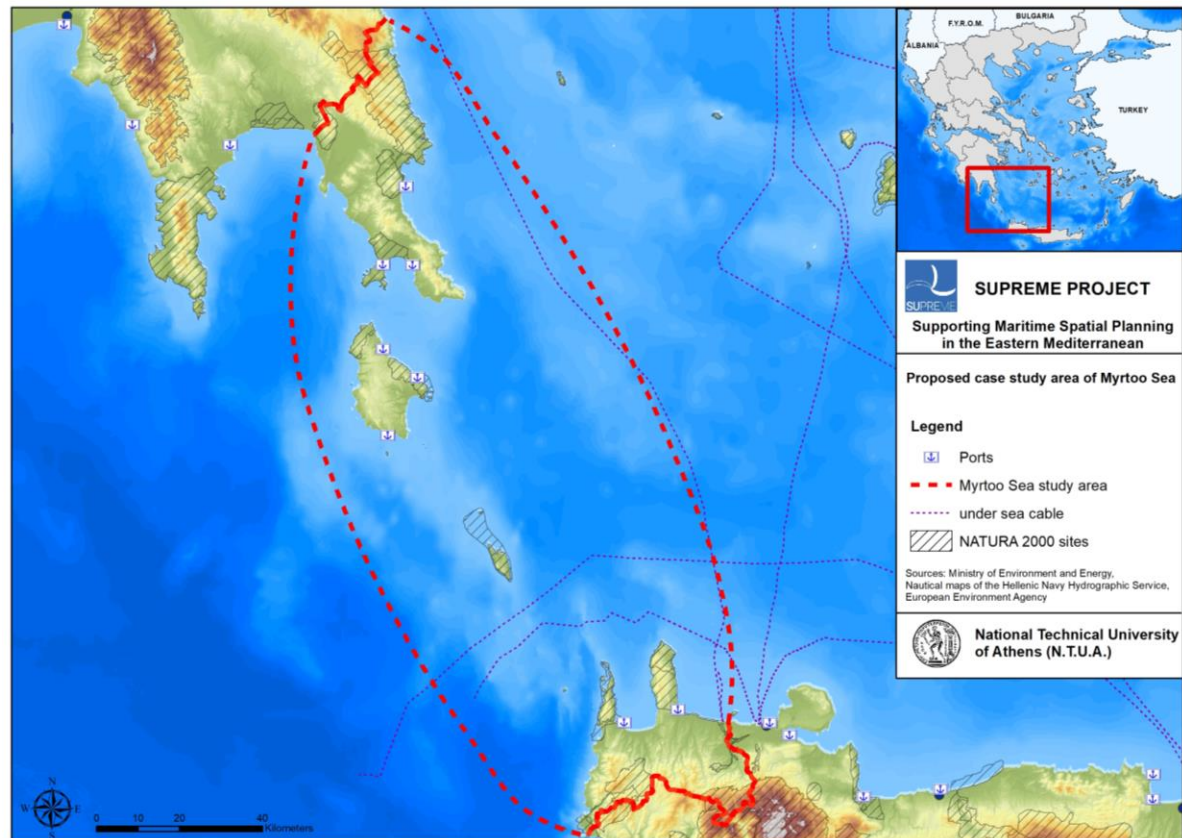

Intenzitet prometa, ribarstva i marikulture u uskom morskom prostoru
Razvojni disparitet između sjeverne i južne obale s brojnim lokalnim jedinicama

5. Myrtoo, Egejsko more, GR

- ▶ Frekventan prometni prolaz međunarodnog značaja
- ▶ Bogata podmorska arheološka nalazišta
- ▶ Intenzitet aktivnosti (turizam, ribarstvo)

STUDIJA SLUČAJA 2 - DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

- gotovo 25% ukupnog hrvatskog morskog područja
- veliki udio površine mora u odnosu na kopno (81%),
- morska granica s članicom EU (Italija) i drugim državama (Crna Gora i Bosna i Hercegovina)
- naglašen međutjecaj kopna i mora (otoci i usko obalno zaleđe)
- diskontinuitet obalnog područja (granica s Bosnom i Hercegovinom)
- veliki udio zaštićenih područja na moru (NP Mljet, PP Lastovsko otočje, Natura 2000) i obali (Delta Neretve na popisu RAMSAR)
- značajna kulturna baština
- relativna prometna izoliranost od ostalog dijela države

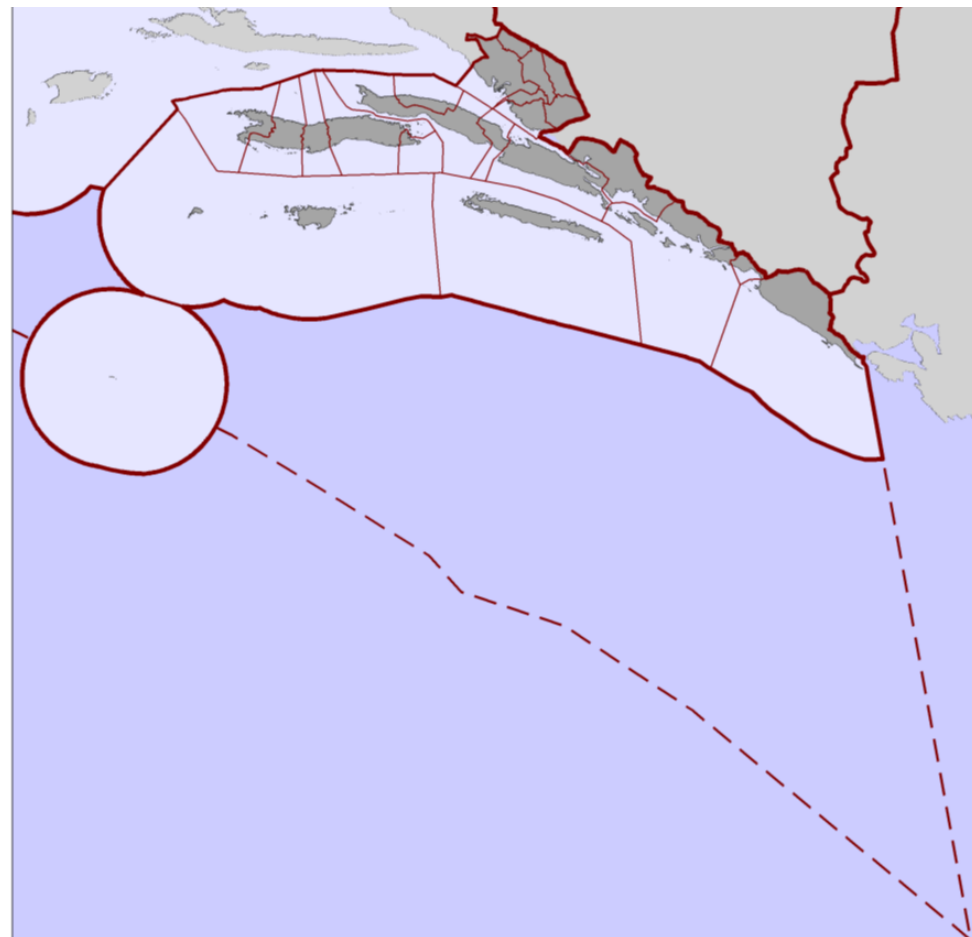
STUDIJA SLUČAJA 2 - DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

TERITORIJALNI USTROJ

22 JLS

5 gradova
17 općina

11 obalnih
7 otočnih
5 kopnenih

STUDIJA SLUČAJA 2 - DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

PROSTORNI PLANOVI KOJI OBUHVAĆAJU MORSKO PODRUČJE

PROSTORNI PLANOVI DRŽAVNE RAZINE

NOVI

- Državni plan prostornog razvoja
- Prostorni plan zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa RH
- Prostorni plan epikontinentalnog pojasa RH
- Prostorni plan Parka prirode Lastovsko otočje

POSTOJEĆI

- Prostorni plan Nacionalnog parka Mljet

PROSTORNI PLAN PODRUČNE (REGIONALNE) RAZINE

- Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije

PROSTORNI PLANOVI LOKALNE RAZINE

- prostorni planovi 18 gradova / općina
- GUP grada Dubrovnika, GUP grada Korčule
- urbanistički planovi uređenja, detaljni planovi uređenja

▶ C1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

- ▶ AKTIVNOSTI
- ▶ PREKOGRANIČNA SURADNJA
- ▶ MEĐUUTJECAJ KOPNA I MORA
- ▶ DIONICI U PROSTORU/PROCESU
- ▶ STANJE I DOSTUPNOST PODATAKA

- ▶ Ekosustavni pristup

▶ C1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

▶ AKTIVNOSTI

Razvoj pomorskog gospodarstva
Iskorištavanje mora i podmorja

Namjene i režimi korištenja
(uključivo treća dimenzija i preklapanje u vremenu korištenja)

- prema Okvirnoj direktivi o prostornom planiranju morskog područja
- prema Pravilniku o Državnom planu prostornog razvoja
- prema novom pravilniku o prostornim planovima (u izradi)
- prema Zakonu o prostornom uređenju
- prema prostornim planovima

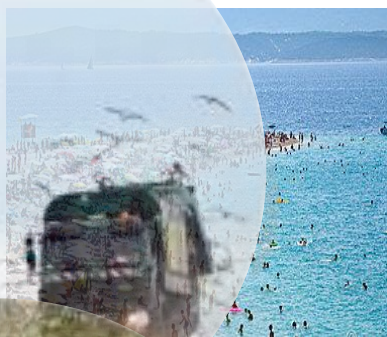

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

Kulturno nasljeđe

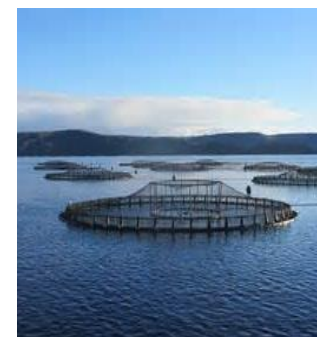
Turizam

Promet

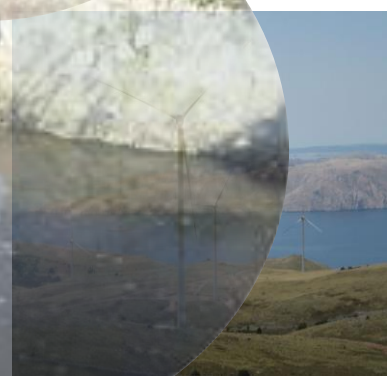
Akvakultura

Priroda

Energija

Eksploatacija

Ribarstvo

C.1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

PREKOGRANIČNA SURADNJA

(članak 49.d Zakona o prostornom uređenju)

(1) Država u svrhu osiguranja usklađenosti i koordinacije planiranja morskog područja, osim priobalnih voda, u podregiji Jadransko more surađuje s drugim državama članicama Europske unije u toj podregiji.

(3) Način suradnje iz stavka 1. ovoga članka određuje se odlukom o izradi prostornog plana.

(članak 49.d Zakona o prostornom uređenju)

Država treba nastojati, kada je to moguće, u svojim djelovanjima koja se odnose na prostorno planiranje morskog područja, osim priobalnih voda, surađivati s državama u podregiji Jadransko more koje nisu članice Europske unije u skladu s međunarodnim pravom i konvencijama, primjerice koristeći se postojećim međunarodnim forumima ili regionalnom institucionalnom suradnjom.

• PODRUČJA SURADNJE

- teritorijalno more, epikontinentalni pojas, ZERP

• TEME

- aktivnosti (ribarstvo, iskorištavanje sirovina, promet,...)
- zaštita okoliša, prirode i kulturne baštine od posljedica utjecaja aktivnosti
- otpad

▶ C.1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

MEĐUUTJECAJ KOPNA I MORA

Određivanje prijelaznog područja utjecaja između kopna i mora :

- zakonski okvir određuje zaštićeno obalno područje mora (ZOP) u skladu s Protokolom o integralnom upravljanju obalnim područjem
  - prednosti i mane uspostavljenog modela (udaljenost od obalne crte, upravljanje)
- odnos prostornog planiranja morskog područja (MSP) i integralnog upravljanja obalnim područjem (IUOP) u obuhvatu na koji se odnose, uzimajući u obzir da je zadaća MSP-a integriranje ljudskih aktivnosti na osnovi ekosustavnog pristupa, a IUOP treba integrirati održivo upravljanje obalnim područjem u okviru EU politika
- definiranje morske i kopnene komponente obalnog područja
- otoci kao „morsko kopno”

C.1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

DIONICI U PROSTORU/PROCESU

Detektiranje

Model uključivanja

Prilika za rješavanje problematike

▶ C.1.3.8 ZADANI ELEMENTI ZA OBRADU PODRUČJA

PODACI

Ujednačenost podataka

Dostupnost

▶ ISPU

▶ Uspostavljanje zajedničkog portala

OSNOVA ZA ANALIZU

Sustav prostornog uređenja

- načela i ciljevi prostornog uređenja
- dugogodišnje planersko iskustvo

- horizontalna i vertikalna koordinacija

- pravna stečevina EU

- izvješća o stanju u prostoru
- županijski prostorni plan
- stručna podloga o integralnom upravljanju obalnim područjem izrađena u tijeku izrade Strategije prostornog razvoja RH
- županijska razvojna strategija
- provedeni projekti značajni za morsko područje
- stručne analize

OČEKIVANI REZULTATI

- Što već imamo, a što trebamo još napraviti prema Direktivi i Protokolu
- Rezultati se planiraju koristiti kod izrade
  - Državnog plana prostornog razvoja
  - Prostornog plana epikontinentalnog pojasa
  - Prostornog plana ZERP-a
- Testiranje sustava

MORSKA PODRUČJA SPECIFIČNE NADLEŽNOSTI

ZAŠTIĆENI EKOLOŠKO-RIBOLOVNI POJAS (ZERP)

Republike Hrvatske obuhvaća morski prostor od vanjske granice teritorijalnoga mora u smjeru pučine do njegove vanjske granice dopuštene općim međunarodnim pravom. Površina ZERP-a pod suverenim pravima Republike Hrvatske je 23 870 km².

EPIKONTINENTALNI POJAS

je objekt međunarodnog prava koji obuhvaća morsko dno i podzemlje izvan teritorijalnoga mora obalne države. U tom prostoru obalna država ima suverena prava radi istraživanja i iskorištavanja njegovih prirodnih resursa, ne dirajući time u pravni status mora (vodenog stupa) i morske površine iznad epikontinentalnog pojasa. Ostale države imaju pravo na epikontinentalni pojas polagati podmorske kabele i cjevovode, što im obalna država ne može zabraniti, ali može odrediti pravce njihova polaganja.

POMORSKI KATASTAR

Pomorski katastar je specifičan sustav zbog složenosti morskog prostora koji treba biti kompatibilan sustavima na kopnu, unutar nacionalnog i međunarodnog pravnog okvira (UNCLOS, IMO pravila, IHO i druge konvencije i direktive kojima su određene obveze priobalnih država na morskim površinama)

POJEDINA PITANJA KOJA SE DRUGAČIJE RJEŠAVAJU NA MORU U ODNOSU NA KOPNO:

- sve vrste granica (državne, zonske, ekološke i dr.)
- postojanje pretežno pokretnih objekata u prostoru
- vremenska komponenta koja izostaje u klasičnom katastru nekretnina
- pomičnost osnovne – polazne crte koja određuje prava i obveze na moru i obali
- razdvajanje državne, regionalne i lokalne nadležnosti po posebnim propisima
- 3D komponenta

OBVEZE DOSTAVLJANJA PROSTORNIH PLANOVA EK

članak 49.f Zakona o prostornom uređenju

- ▶ (1) *Hrvatski zavod za prostorni razvoj obvezuje se u provedbi ovoga Zakona dostavljati Europskoj komisiji kopije prostornih planova državne razine koji obuhvaćaju morsko područje, u elektroničkom obliku, u roku od devedeset dana od dana njihove objave i sažetak o načinima suradnje iz članka 49.d stavka 3. ovoga Zakona za te planove u roku od devedeset dana od dana njihove uspostave.*

- ▶ (2) *Zavodi za prostorno uređenje županija čiji teritorij obuhvaća morsko područje obvezuju se u provedbi ovoga Zakona dostavljati Europskoj komisiji kopije prostornih planova regionalne i lokalne razine, u elektroničkom obliku, na svome području koji obuhvaćaju morsko područje u roku od devedeset dana od dana njihove objave i sažetak uspostavljenih načina suradnje iz članka 49.d stavka 3. ovoga Zakona za te planove u roku od devedeset dana od dana njihove uspostave.*

HRVATSKI
ZAVOD ZA
PROSTORNI
RAZVOJ

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

POVEZNICE

<http://www.msp-supreme.eu/>

<http://msp-platform.eu/>

SUSRET ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE JADRANSKIH ŽUPANIJA – ŠIBENIK – 30. studenog 2017.

HVALA

www.hzpr.hr

vesna.marohnickuzmanovic@mgipu.hr
ariana.korlaet@mgipu.hr